

Ydelsesaftale Skov og landskab

Ydelsesaftale til rammeaftale indgået mellem
**Miljøministeriet, Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri**

og

Københavns Universitet

om forskningsbaseret myndighedsbetjening af
Miljøministeriet og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri med
underliggende styrelser

2024-2027

Indhold

1.	Indledning	3
1.1	Formål	3
1.2	Udmøntning af strategiske sigtelinjer	3
1.3	Generelt om forskningsbaseret rådgivning og beredskab	4
1.4	Direktivforpligtelser, internationale forpligtelser, lovgivning mv.	4
1.5	Forskningsbaseret rådgivning	5
1.6	Forskning og generel kompetenceopbygning	5
2.	Faglige indsatsområder	5
2.1	Skovens funktioner, økologi og drift	5
2.2	Skovens biodiversitet og habitater	6
2.3	Skovens produkter	7
2.4	Planlægning af landskab og byer	8
2.5	Friluftsliv, sundhed og naturturisme	8
3.	Organisering og bemanning af samarbejdsfora	9
3.1	Chefgruppe	9
3.2	Inspirationsworkshop	9
4.	Samarbejder	10
4.1	Nationalt samarbejde	10
4.2	Internationalt samarbejde	10
5.	Økonomi	10
5.1	Særbevillinger	11
5.2	Opgaver for andre myndigheder	11

1. Indledning

Denne ydelsesaftale indgås mellem Miljøministeriet (MIM), Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (herefter Fødevareministeriet eller FVM) og Københavns Universitet (KU). Aftalen vedrører universitetets leverance af forskningsbaseret myndighedsbetjening inden for skov og landskab, ved Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning (IGN) til MIM i perioden 2024-2027.

1.1 Formål

Ydelsesaftalens formål er at beskrive den faglige ramme for den forskningsbaserede myndighedsbetjening, som KU (IGN) forventes at udføre inden for rammerne af den bevilling som blev overført til KU da Skov & Landskab i 2004 blev overført fra det daværende Miljøministerium til daværende Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Aftalen omfatter dels de faglige indsatsområder, inden for hvilke KU/IGN leverer ydelser til MIM og FVM, dels den forskningsmæssige infrastruktur på universitetet, som medfinansieres af nærværende ydelsesaftale som grundlag for den forskningsbaserede myndighedsbetjening. Det ledsagende arbejdsprogram beskriver konkrete opgaver og projekter samt den bagvedliggende forskning for det først kommende år i kontraktperioden (2024-2027). Arbejdsprogrammet er vedlagt som bilag.

Den forskningsbaserede myndighedsbetjening omfatter tre typer ydelser, som i relevant omfang er beskrevet dels i afsnit 1.3 og 1.5, dels i de faglige indsatsområder 1-5, se nedenfor. De tre **typer ydelser** omfatter:

- Forskningsbaseret rådgivning
- Forskningsbaseret overvågning og fagdatacentre
- Forskning og generel kompetenceopbygning.

Ydelserne i relation til skov og landskab er målrettet følgende **faglige indsatsområder**:

1. Skovens funktioner, økologi og drift
2. Skovens biodiversitet og habitater
3. Skovens produkter
4. Planlægning af landskab og byer
5. Friluftsliv, sundhed og naturturisme

Nedenfor beskrives for hvert indsatsområde de ydelser, MIM og FVM forventer leveret i henhold til ydelsesaftalen. Arbejdsprogrammet beskriver de konkrete opgaver og projekter, som forventes igangsat og/eller gennemført det først kommende år.

Ydelsesaftalen omhandler de faglige indsatsområder, som varetages af Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning. Indsatsområder, som varetages af Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (IFRO) er beskrevet i ydelsesaftale om ressource- og samfundsøkonomi. Det forudsættes, at der fortsat foregår et tæt samarbejde mellem IGN og IFRO i forhold til økonomiske analyser, planlægning og politik mv inden for skov- og landskabsområdet, jf. de tværgående mål i det samlede [Nationalt center for Skov, Landskab og Planlægning](#).

Opgaven med at overvåge skovene og deres udvikling (med hjemmel i skovlovens § 35) har hidtil været varetaget af IGN, og finansieret dels af en selvstændig FoU-kontrakt, dels af midler på nærværende ydelsesaftale. Dele af skovovervågningen er hjemtaget af Miljøstyrelsen, og FoU-kontrakten er ikke fornyet. Indtil videre medfinansierer nærværende ydelsesaftale den intensive skovovervågning samt visse andre opgaver med relation til skovovervågning og rapportering, herunder udarbejdelsen af Danmarks Skovstatistik 2023.

1.2 Udmøntning af strategiske sigtelinjer

Danmark er et tæt befolket og meget opdyrket land, og vore skove og natur er i tæt samspil med befolkning og erhverv, planlægning og byudvikling. Natur og skov leverer en lang række tjenester, som bidrager til den samlede bæredygtige udvikling, den grønne omstilling og cirkulære økonomi. Med det stigende behov for at fremme udbygning af den vedvarende energi forventes ud over det åbne land også skovene og til dels byerne at kunne komme i spil i forhold til opsætning af VE-anlæg. Skovene har stor værdi for samfundet, både som grundlaget for et erhverv, der producerer bæredygtige og klimavenlige produkter, som levested for en stor del af den danske biodiversitet og som ramme for borgernes friluftsliv og turisters naturoplevelse.

Skovene udgør en helt central faktor i forhold til løsningen af klimaudfordringerne bl.a. ved at optage og lagre CO₂ og ved at optage og tilbageholde regnvand og dermed reducere risikoen for oversvømmelser. Det forventes derfor, at forvaltning af skove og skovrejsning kan være med til at understøtte en grøn omstilling og strategier for at afbøde effekterne af klimaændringer og for klimatilpasning. Skovene spiller ligeledes en vigtig rolle ved at bidrage til at løse biodiversitetskrisen, og der vil være brug for at udvikle metoder til at kortlægge og registrere skovens biodiversitet. Skovene beskytter samtidig grundvandet, skaber læ i landskabet og er en vigtig faktor i landskabets udvikling.

Som naturlig konsekvens af skovenes og landskabets iboende lange kontinuitet er der behov for mere langsigtede mål for forskningen inden for de overordnede fagområder. Miljøministeriet og Fødevareministeriet har brug for et solidt fagligt grundlag for en forvaltning, der balancerer benyttelse og beskyttelse af skovenes og landskabets ressourcer og samtidig sikrer en positiv udvikling af skovene som et væsentligt samfundsgode. Det forudsætter solid viden om alle områder af skovbrug og skovforvaltning, fra frø, træforædling, plantevalg og provenienser, skovdyrkningsystemer og samspillet med skovens naturlige økosystemer og biodiversitet, træers biologi, genetik, dna-sporing og skadevoldere til hugst, anvendelse af træ, herunder udnyttelse af træbiomasse. Således forventes stadigt nye muligheder for anvendelse og genanvendelse af træprodukter at øge fokus på skovens produkter.

Det er nødvendigt med en faglighed, der kombinerer viden om forvaltning og drift, herunder erhvervsmæssig drift med tæt kobling til arealer og ressourcer med viden om behov for beskyttelse af natur og biodiversitet. Der bør samtidig være fokus på formidling af effekt og resultater. At finde synergi mellem de mange forvaltningsmæssige hensyn og tiltag er helt centralt i opfyldelsen af målsætningerne på det skovpolitiske område.

Miljøministeriet og Fødevareministeriet har desuden brug for at kunne trække på viden og kompetencer om befolkningens brug af naturen og effekterne heraf, og der er behov for viden om konsekvenser og effekt af en udbredt multifunktionel arealanvendelse afledt af den generelle arealbegrænsning, herunder effekten af zonerings som redskab i planlægningen af det åbne land.

Som basis for meget af denne viden er der behov for en effektiv overvågning af skovene og skovbrugets udvikling. Der er behov for at udvikle nye metoder og modeller og gøre brug af digitalisering og ny teknologi. De faglige kompetencer understøttes gennem tværgående indsatser og samarbejder inden for aftalens fem indsatsområder. Særligt fremhæves behovet for at udvikle overvågningen af skovene, herunder af skovenes biodiversitet samt behov og mulighed for data, modeller og metoder til at udvikle planlægningen af byer og det åbne land, herunder klimatilpasningsmodeller. Digitalisering og ny teknologi er også grundlaget for at kunne råde over aktuelle data, der mere effektivt kan formidles og anvendes af forvaltning, borgere og andre aktører.

1.3 Generelt om forskningsbaseret rådgivning og beredskab

KU forventes at målrette den forskningsfaglige indsats inden for forskning og kompetenceopbygning til de faglige indsatsområder, som er omfattet af ydelsesaftalen med MIM og FVM med sigte på at dække ministeriernes vidensbehov indenfor indsatsområderne i den kommende fireårige periode. Det forskningsfaglige myndighedsberedskab forudsætter en yderligere forskningsmæssig konsolidering gennem deltagelse i nationale og internationale forskningsprogrammer og ydelsesaftalen fremlægger sigtelinjerne for denne gearing.

1.4 Direktivforpligtelser, internationale forpligtelser, lovgivning mv.

Rådgivning og forskning omfattet af denne ydelsesaftale understøtter MIM's og FVM's forpligtelser i forhold til en række direktiver, forordninger, konventioner og andre internationale aftaler samt national lovgivning.

Særligt EU's Naturdirektiver, EU direktiv om vedvarende energi, EU forordning om afskovningsfri forsyningskæder (EUDR), Tømmerforordning (EUTR), de kommende forordninger om hhv. naturgenopretning og skovovervågning samt den danske skovlov. Dertil kommer Konventionen om Biologisk Mangfoldighed, (CBD), Plantebeskyttelseskonventionen (IPPC), EU's Skovstrategi og EU's klima- og energipolitikker, Forest Europe (FE), FN's klimakonvention og Kyotoprotokollen, "Rio-konventioner" (klima, biodiversitet og ørkenspredning) og FN's særlige skovforum (UNFF). Endelig er der ønske om at bidrage til forpligtelserne i forhold til EU's plantesundhedslovgivning.

1.5 Forskningsbaseret rådgivning

Den forskningsbaserede myndighedsrådgivning ydes inden for alle indsatsområder. Der udarbejdes hvert år et arbejdsprogram i samarbejde mellem ministerier og forskningsinstitutionen, som beskriver opgaver inden for ydelsesaftalens kompetenceområder. De leverede outputs kan have en række forskellige former: rapporter, analyser, kortere notater, redegørelser, risikovurderinger, diagnostisk metodebistand, mundtlig formidling af resultater, input til beredskaber, visuel og interaktiv formidling. Output for hvert rådgivningsprojekt beskrives i arbejdsprogrammet.

Arbejdsprogrammet kan også indeholde aftaler om ekspertdeltagelse i rådgivende udvalgssammenhæng og internationale ekspertfora eller faglig bistand vedrørende poster og repræsentation i nationale og internationale ekspertgrupper og udvalg.

Ad-hoc-opgaverne omfatter løbende mundtlig og skriftlig sparring inden for ydelsesaftalens kompetenceområde, f.eks. i form af korte notater, telefonsamtaler, input til presseberedskaber mv. Der kan også være tale om mindre analyser eller redegørelser, risikovurderinger, kvalitetssikring af ministeriets egne analyser mv. Opgaverne kan bestilles løbende, men fastlægges i videst muligt omfang på møder i chefgruppen gennem året. Ved opstart af en ad-hoc-opgave aftales et antal timer til opgaven mellem ministeriet og forskningsinstitutionen.

1.6 Forskning og generel kompetenceopbygning

KU/IGN vedligeholder og udvikler et vidensberedskab, som gør det muligt at yde forskningsbaseret myndighedsbetjening til Miljøministeriet, Fødevareministeriet og ministeriernes institutioner samt Plan- og Landdistriktsstyrelsen på et højt fagligt niveau inden for de nedennævnte indsatsområder. KU/IGN forpligter sig til at søge at fastholde det høje forskningsniveau og myndighedsberedskab ved at udnytte forskningsressourcerne under ydelsesaftalen til at tiltrække yderligere ressourcer fra tredjepart inden for de beskrevne indsatsområder.

2. Faglige indsatsområder

2.1 Skovens funktioner, økologi og drift

Forskningen er relateret til og giver grundlag for forskningsbaseret rådgivning i relation til udvikling af den bæredygtige forvaltning af skove med alt, hvad den indebærer: fra vedplanters genetiske ressourcer, frøkilder og provenienser til etablering og dyrkning af skov, træers vækst og fysiologi, skovdyrkningssystemer, skovens drift fra urørt skov og græsningsskov til forskellig intensitet af vedmasseudnyttelse, håndtering og risikovurdering af biotiske og abiotiske skader på træer og buske i skove og landskab samt forvaltning af jord, næringsstoffer og vand i skoven samt skovens kulstofbalancer. Forskningen skal desuden understøtte ministeriets rolle som ressortministerium for skovbrugserhvervet.

I det følgende angives nøgleelementer i det forskningsfelt, der ligger til grund for den forskningsbaserede myndighedsbetjening inden for ydelsesaftalen Skov og landskab ved IGN og som her beskrives som input til arbejdsprogram.

Forskningen omfatter bl.a. følgende emner:

- Skovdyrkning, herunder naturnær skovdrift og andre skovdyrkningssystemer, med særlig fokus på drift af statens skove
- Arts- og proveniensvalg samt genetik og forædling
- Skovrejsning, foryngelse og kulturetablering
- Driftsteknik og driftsteknologi
- Stormfald

- Naturforvaltning
- Juletræer og pyntegrønt, herunder integreret bekæmpelse af skadevoldere (IPM)
- Vedplanters genressourcer, frøkilder og provenienser
- Biotiske og abiotiske skader på træer og buske, herunder håndtering og risikovurdering af regulerede og nye alvorlige planteskadegørere, både biologi, spredning samt bekæmpelse af disse, herunder særligt pesticidfri bekæmpelse
- Invasive arter
- Jord, næringsstoffer og vand
- Klimatilpasning
- Kulstofbalancer

Forskningsbaserede beredskabsaktiviteter

Der oprettes et stormfaldsberedskab. En del materiale allerede er stillet frit til rådighed på videntjenesten.ku.dk. Dette omfatter såvel forebyggelse, håndtering af stormfald samt genetablering af skov efter stormfald.

IGN har gennem en række samlinger, herunder Arboretet og laboratorier, mulighed for at udføre reference studier i forhold til træarters sårbarhed over for skadevoldere. Gennem det internationale samarbejde om skovovervågning, deltager IGN's laboratorium i analyser ift. skovøkologi, hvilket giver mulighed for et vist beredskab i denne sammenhæng.

Forskningsbaseret overvågning og monitorering, herunder fagdatacentre

Opgaven med at overvåge skovene og deres udvikling (Skovlovens § 35) hjemtages af Miljøstyrelsen, dog fortsætter IGN med at gennemføre den intensive skovovervågning samt visse andre opgaver med relation til skovovervågning og rapportering. Nærværende ydelsesaftale bidrager desuden til udviklingen af analyse- og målemetoder. Opretholdelse og drift af Fagdatacenter Skov medfinansieres ligeledes under denne ydelsesaftale. Fagdatacenter Skov sikrer en bred vidensbase i forhold til skov og bidrager til at svare på nationale og internationale henvendelser om skov. Fagdatacenter Skov omfatter og udnytter også en stor del af den infrastruktur, som indgår i forskningsområdet. IGN har en lang og god tradition for at etablere og drive langsigtede skovforsøg, som er et væsentligt grundlag for en lang række forskningsprojekter, og omfatter forsøg anlagt af Statskovsbrugets forsøgsafdeling fra 1800-tallet, Statens forstlige Forsøgsvæsen (SFF, 1901-1988) samt Forskningscentret for Skov & Landskab (1991-2004) og forsøg anlagt ved KVL og nu KU. Forsøgene omfatter såvel behandlingsforsøg (forvaltning, klima, naturlig dynamik mv) som observationsfelter i forhold til en langsigtet udvikling. I grundlaget indgår også Arboretet og træforædlingsforsøg.

Der er en række rapporteringsforpligtigelser vedrørende skov, hvor grundlag for rapporteringen udgøres af en kombination af data fra langsigtede forsøg, den integrerede skovovervågning, Danmarks Skovstatistik samt en række data fra projekter for bl.a. Klima-, Energi og Forsyningsministeriet. Efter aftale med MIM kan der foretages rapportering til:

- Nationale rapporteringer og opgørelser (særligt Danmarks Skovstatistik og afledte produkter)
- Danmarks Statistik (DST)
- Kyoto Protokollen (særligt artikel 3.3 og 3.4)
- FN's klimakonvention (UN Framework Convention on Climate Change, UNFCCC)
- FN's skovforum (UN Forum on Forests, UNECE/FAO Forestry and Timber Section)
- Konventionen om grænseoverskridende luftforurening, (Convention for Long Range Transboundary Air Pollution, CLRTAP) incl. ICP forest
- EUROSTAT
- Det paneuropæiske skovsamarbejde (Forest Europe, FE)
- EU's skovstrategi
- EU's Miljøagentur (EEA)
- EU's Biomass Action Plan
- National handlingsplan for invasive arter

2.2 Skovens biodiversitet og habitater

Skovenes biodiversitet og habitater er et højaktuelt emne både i den nationale politik, forskningsmæssigt og i international sammenhæng. Internationalt er skovens biodiversitet vigtig i flere sammenhænge, f.eks. i forhold til konventionen om biologisk mangfoldighed (CBD)'s målsætning om at standse tabet af biodiversitet. Der er derfor stor efterspørgsel på forskningsbaseret viden om skovens biodiversitet, forvaltning af habitater og samspillet mellem beskyttelsen af skovens

biodiversitet og habitater og skovens forvaltning - drift og benyttelse. Særligt er der potentielt konflikt mellem omstilling til vedvarende energi, hvor skovene umiddelbart kan bidrage med træ til energi, og nødvendigheden af at efterlade dødt ved i skoven til gavn for biodiversiteten.

Forskningen omfatter bl.a. følgende emner:

- Biodiversitet i urørt skov, herunder bidrag til at udarbejde en baseline for Naturpakkens udlæg af urørt skov
- Biodiversitet i forvaltede skove
- Biodiversitet og habitatdirektivets samt den kommende naturgenopretningsforordnings skovnaturtyper
- Biodiversitet i naturmæssigt særlig værdifulde skove (§25-skove)
- Biodiversitet i de nye skove (skovrejsning og natur)
- Økologisk restaurering, restaurering af skov og natur, naturlig hydrologi, skovrejsning, konvertering
- Forvaltning af habitater
- Græsning som virkemiddel i naturplejen - flere behov er identificeret i forbindelse med dialogen om arbejdsprogrammet og det søges at skaffe midler til at øge indsatsen inden for dette område. Der er særligt behov for fokus på græsningstryk, -variation, effekt af forskellige dyr, samgræsning og dyrevelfærd, herunder behov for tilskuds fodring, samt samspillet med forskellige skovtyper og økonomi. Samtidig er der behov for afklaring af effekt af græsning på større områder og samspil med andre funktioner, herunder rekreation.
- GIS og geodata til understøttelse af strukturelle analyser, landskabsanalyser ift. biodiversitet og skovlandskaber
- Kortlægning af skoves potentiale og realiserede biodiversitet

Forskningsbaseret overvågning og monitorering, herunder fagdatacentre

Nærværende ydelsesaftale bidrager til udviklingen af analyse- og målemetoder til skovovervågningen samt at gennemføre den intensive skovovervågning (Level II). Desuden varetages visse andre opgaver med relation til skovovervågning og rapportering.

I Fagdatacenter Skov indgår flere elementer vedr. skovens biodiversitet og habitater, såvel som langsigtede prøvefelter til observation af dynamik i økosystemerne.

En række rapporteringsforpligtelser har relation til biodiversitet i skove, se afsnit 1.4 og 2.1.

2.3 Skovens produkter

Skoven leverer en række træbaserede produkter til samfundet, og der er brug for at drive udviklingen frem mod mere værdiskabende udnyttelse, så skovens biomasse på sigt kan bidrage til at forsyne samfundet med en stor del af de materialer og den energi, som i øjeblikket fremskaffes fra fossile kilder. En integreret del af dette arbejde er identifikation og udvikling af dyrkningssystemer, der tilgodeser hensynet til andre økosystemgoder og arealanvendelse, herunder nationale og internationale perspektiver. Forskningen vil give input til kulstofforvaltning og på økosystemforvaltning i relation til bæredygtighedskriterier for energi og produkter; bidrage til sagligt grundlag for politiske beslutninger på bioenergiområdet; udvikle innovativ teknologi, der kan anvendes til effektiv og bæredygtig udnyttelse af biomasse til materialer og energi; samt vedligeholde og udbygge teknologioverførsel til industrien gennem direkte samarbejde. Særlig vægt vil blive lagt på små og mellemstore virksomheder.

Forskningen omfatter bl.a. følgende emner:

- Bæredygtig biomasseproduktion og ressourcer, biomasseudnyttelse
- Styrke vidensgrundlaget for sammenhæng mellem arealanvendelse, dyrkningssystemer, kulstoffdynamik og klimaeffekter fra produktion og forbrug af biomassebaserede produkter og energi
- Bioraffinering og miljøeffekter, udvikling af innovative teknologier
- Viden om plantematerialers struktur og egenskaber mhp at identificere nye anvendelsesmuligheder
- Kulstoffbinding og -balancer, (Harvested Wood Products, HWP)
- Træprodukter og kvaliteter
- Juletræer, herunder mindsket miljøbelastning, forbedret økonomi og håndtering af skadevoldere
- Aske, recirkulering af aske og genanvendelse af andre restprodukter
- Certificering af træ
- Sporing af træ (DNA)
- Risikovurdering ved handel med træ ift. planteskadegørere/karantæneskadegørere
- Handel med tropisk træ (Forest Law, Environment and Governance and Trade, FLEGT)

2.4 Planlægning af landskab og byer

Forudsætningen for en hensigtsmæssig planlægning af byer og det åbne land er bl.a. viden om samspillet mellem menneskers adfærd og det omgivende fysiske miljø samt indsigt i forskellige borgergruppers præferencer og handlinger, og hvordan planlægning kan gøres værdiskabende. Der er eksempelvis behov for analyser af landskabets funktioner og deres mulige samspil, lodsejeres udviklingsperspektiver og præferencer i det åbne land, de stedbundne ressourcers potentiale for at styrke økonomisk, social og kulturel udvikling, samspillet mellem klimatilpasning og hverdagsliv for resiliente byer, energibesparelse og byplanlægning samt bosætningsskabt bydannelse. Området dækker udvikling, afprøvning og evaluering af nye teorier og metoder inden for planlægnings-, transformations- og forvaltningspraksis for byerne såvel som det åbne land. Indsatsen vil understøtte forvaltningspraksis i forhold til planlægning og vil sikre udvikling af metoder til borgerinddragelse og anvendelse af ny teknologi.

Forskningen omfatter bl.a. følgende emner:

- Borgerinddragelse i design- og planlægningsprocesser
- Nye kompetencer i forvaltningsorganisationen i lyset af mere demokratiske og komplekse planlægningsprocesser
- Nye planlægnings- og designformer, entrepreneurship og relationer mellem plan- og designpraksis
- Anvendelse af relevante, digitale teknologier
- Metoder til kortlægning og analyse af urbane landskaber
- Videreudvikling af landskabskaraktermetoden, herunder støj og stilhed
- Metoder til indsamling og analyse af data
- Værktøjer til cost-benefit og effektanalyser af plantiltag og forandringer i byrummet og landskabet
- Integreret bekæmpelse af skadevoldere og pesticidfri drift på befæstede arealer samt bold- og golfbaner
- Drift af lysåbne arealer, målrettet regulering
- Byer - installationer, byhaver, cykeltrafik, smart cities
- Kysternes frie natur og dynamik
- Kortlægning af kystzonen, fiskeri og turisme, water farms,
- Klimatilpasning i by, landskab og natur, landskabsteknologi, blå/grønne infrastrukturer
- Evaluering af plan- og forvaltningsindsatser

2.5 Friluftsliv, sundhed og naturturisme

Det er velkendt, at grønne områder har stor betydning for rekreation og turisme og dermed udgør en afgørende faktor borgernes livskvalitet og turisternes oplevelsesmuligheder. Skovene er en yndet ramme for rekreation og adgang til skovene og muligheder for aktiviteter er afgørende for såvel befolkningen generelt som for forvaltningen af skovarealer.

Forskningen omfatter bl.a. følgende emner:

- Monitorering af befolkningens ønsker til og brug af grønne områder/naturen
- Udviklingen i arealressourcer til friluftsliv- og turismeformål.
- Ressourcernes tilgængelighed til befolkningen.
- Barrierer for befolkningens friluftsliv, effektevaluering af øget oplysningsindsats til borgerne vedr. reglerne for færdsel og ophold i naturen
- Database for friluftslivet på havet
- Udvikling og koordinering af EU-indikatorer for bæredygtig turisme
- Udvikling af naturbaserede turismeoplevelser og -strategier
- Skovenes og andre grønne områders betydning for menneskers sundhed og livskvalitet
- Terapeutiske effekter og terapihaver

Forskningsbaseret overvågning og monitorering, herunder fagdatacentre

I Friluftslivets idekatalog peges der bl.a. på følgende ønsker til kortlægning og dataindsamling vedrørende friluftslivet: nye måder til registrering af friluftslivets omfang, (f.eks. automatiske tællestationer, droner, big data, smartphones, Wi-Fi, Bluetooth, citizen science/ppgis, agent-baserede modeller m.v.) friluftslivets påvirkning af beskyttede naturarealer, kortlægning af friluftslivets konflikter samt friluftslivets betydning for livsstil og velfærd.

3. Organisering og bemanning af samarbejdsfora

3.1 Chefgruppe

Der nedsættes en chefgruppe for ydelsesaftalen, som er ansvarlig for genforhandling af ydelsesaftalen med tilhørende arbejdsprogram og opfølgning på den leverede myndighedsbetjening i henhold til arbejdsprogrammet.

Chefgruppen kan – i det omfang der er behov herfor – nedsætte faglige arbejdsgrupper, udvalg mv. Det faglige samarbejde skal inddrage relevante fagkompetencer på tværs af MIM og/eller FVM og KU. Der udarbejdes et kommissorium med angivelse af formål og opgaver samt rollefordeling mellem MIM, FVM og KU under iagttagelse af principper for armslængde og transparens således, at KU's faglige rådgivning er uafhængig og ikke kan betvivles.

KU kan ved sine institutter nedsætte rådgivende udvalg. IGN vil i 2024 tage skridt til at etablere et Rådgivende Udvalg på Skov og Landskabsområdet

Chefgruppen for denne ydelsesaftale har følgende faste medlemmer:

Institution	Deltager	Navn
Miljøstyrelsen (formand)	Enhedschef, Landskab og Skov Tovholder, specialkonsulent Tovholder	Katrine Hahn Kristensen Pernille Karlog Ida Jelnes
Naturstyrelsen	Kontorchef, Natur	Jesper Tranberg
Landbrugsstyrelsen	Enhedschef, Planter	Kristine Riskær
Plan- og Landdistriktsstyrelsen	Kontorchef, Planlægning og Byudvikling	Sara Paarup
Københavns Universitet Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning	Sektionsleder, Skov og Bioressourcer Sektionsleder, Skov og Landskabsøkologi Sektionsleder, Landskabsarkitektur og Planlægning - Design Sektionsleder, Landskabsarkitektur og Planlægning - Samfund Myndighedskordinator	Thomas Nord-Larsen Inger Kappel Schmidt Bettina Lamm Henriette Steiner NN

Se i øvrigt afsnit 4 i Rameaftalen for Forskningsbaseret Myndighedsbetjening mellem Københavns Universitet, Fødevareministeriet og Miljøministeriet, som specificerer chefgruppens ansvar og arbejdsopgaver.

3.2 Inspirationsworkshop

Der afholdes en workshop hvor nøglepersoner fra Naturstyrelsen, Miljøstyrelsen, Landbrugsstyrelsen, Vild Natur og Biodiversitet i Miljøministeriets departementet, Plan- og Landdistriktsstyrelsen samt Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning. Desuden inviteres Skovrådet til at deltage i workshoppen. Ideer og inspiration fra workshoppen leverer input til chefgruppens arbejde med rulning af aftalen.

Særligt i forhold til Nationalt Center for Skov, Landskab og Planlægning på KU forudsættes det, at der sikres gensidig understøttelse af opgaver vedrørende politik, økonomi og planlægning på områderne for skov, natur, friluftsliv samt by og landskab.

4. Samarbejder

4.1 Nationalt samarbejde

Som en del af ydelsesaftalen har KU ansvar for, at der koordineres og samarbejdes med andre institutter og universiteter i udførelsen af myndighedsbetjeningen, hvor dette er nødvendigt og relevant i forhold til den faglige opgavevaretagelse.

Det gælder særligt følgende ydelsesaftaler:

- Ressource og samfundsøkonomi på KU
- Natur og vand på AU
- Luft, emissioner og risikovurdering på AU

Det er MIM's vision, at der fremover, hvor det er fagligt relevant og kan give merværdi, skal etableres flere samarbejder inden for den forskningsbaserede myndighedsbetjening.

4.2 Internationalt samarbejde

IGN deltager i en række faste internationale samarbejder inden for skov- og landskabsforskningen, herunder i:

- International Union of Forest Research Organizations (IUFRO)
- European Forest Institute (EFI)
- European Forest Institute Nordic (EFINORD)
- SamNordisk Skovforskning (SNS - netværk og projekter, støttet af Nordisk Ministerråd)
- TEAK network
- Forest Technology Platform (FTP)
- ICRAF/CIFOR
- Specifikke netværk (eks. Carisma, NFI-netværkene)
- AESOP (association of European Schools of Planning)
- IALE – International Association of Landscape Ecology
- Euphresco network (research on plant health)

IGN deltager i en lang række internationale projekter og faglige netværk bl.a. finansieret af EU's forskningspuljer.

5. Økonomi

Denne ydelsesaftale udmønter Uddannelses- og Forskningsministeriets (UFM) bevilling til forskningsbaseret myndighedsbetjening på KU, som fremgår af finansloven § 19.22.01.10 (*Almindelig virksomhed*) *vedr. skov og landskabsopgaver*.

Ydelsesaftalens bevilling er budgetteret til sektorrelateret forskning og myndighedsrådgivning mv. inden for indsatsområderne som vist i tabel 1.

MIM's bevilling placeret på § 19.22.01 (*Almindelig virksomhed*) er for en stor del udmøntet i ydelsesaftalen Skov og landskab og er indikativt fordelt med 40 % af den samlede bevilling til indirekte omkostninger, jf. specificering i ydelsesaftalen Skov og landskab, mens 25 % af bevillingen anvendes til forskning og 39 % til ad hoc forskningsbaseret rådgivning og understøttelse af skovovervågningen, jf. Tabel 3 i rammeaftalen.

Tabel 1. Den økonomiske ramme i år 2024 i mio. kr.

Indsatsområde	I alt	Rådgivning	Forskning	Forskningsandel i pct.
Skovens funktioner, økologi og drift	4,7	3,3	1,4	30%
Skovens biodiversitet og habitater	2,0	1,32	0,7	36%
Skovens produkter	2,4	1,7	0,7	28%
Planlægning af landskab og byer	2,2	1,1	1,0	47%
Friluftliv, sundhed og naturturisme	1,9	1,0	0,9	47%
I alt	13,1	8,4	4,7	36%
<i>Heraf direkte omkostninger</i>	8,1	5,2	2,9	
<i>Heraf indirekte omkostninger</i>	5,0	3,2	1,8	

5.1 Særbevillinger

Er for nuværende ikke relevant for denne ydelsesaftale.

5.2 Opgaver for andre myndigheder

I denne ydelsesaftale indgår opgaver for By-, Land- og Kirkeministeriet vedrørende planlægning.